

Dosarul nr. 2ra-1193/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Dumitriu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Padurari
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului
material și moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a fost
menținută hotărârea din 18 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 11 septembrie 2020, Oleg Padurari a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încasarea
prejudiciului material în mărime de 5000 de lei și a celui moral în mărime de
20000 de lei, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 13 ianuarie 2017 de către
Procuratura Anticorupție a fost pornită urmărirea penală în cauza penală
nr. XXXXXX conform elementelor infracțiunii prevăzută de art. XX alin. (X), lit. X
din Codul penal, iar la 28 august 2017 a fost dispusă începerea urmăririi penale
conform elementelor infracțiunii prevăzută de art. XX alin. (X) din Codul penal,
care prin ordonanța din data de 28 august 2017 au fost conexe într-o singură
procedură.

În continuare a notat reclamantul că, la 09 martie 2017 acesta a fost
recunoscut bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. XX alin. (X), lit. X) din
Codul penal în cadrul cauzei penale indicată supra, iar prin ordonanța din 06 iunie
2017, cu acordul Procurorului general calitatea de bănuit a acestuia a fost
prelungită pe un termen de 3 luni.

În același context a relatat reclamantul că, prin ordonanța din 30 august 2017, a fost recunoscut în calitate de învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.312 din Codul penal și totodată audiat în această calitate.

A mai indicat reclamantul că, la 31 iulie 2020, a fost informat că, prin ordonanța din 31 iulie 2020 aceasta a fost scos de sub urmărire penală pe motiv că, fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunilor prevăzute de art.art.XX, XX, XX din Codul penal și procesul penal indicat supra a fost clasat.

În formula expusă, cu trimitere la prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, a arătat reclamantul că, fiind anterior supus răspunderii penale prin recunoașterea în calitate de bănuit și învinuit, iar ulterior scos de sub urmărire penală, acesta cade sub incidența cazurilor de reparare a prejudiciului moral și material prevăzut de lege.

În așa mod a subliniat că, prin tragerea la răspundere penală i-a fost adusă atingere deosebită onoarei, demnității și reputației profesionale, or, fiind angajat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne în funcția de expert judiciar, în rezultatul acestor acțiuni a fost nevoit să se elibereze din serviciu datorită suspiciunilor care planau asupra sa.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 octombrie 2020, Procuratura Generală a Republicii Moldova a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 18 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea, a fost dispusă încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul lui Oleg Padurari prejudiciul moral în mărime de 10000 de lei și prejudiciul material în mărime de 3000 de lei, cauzat prin tragerea ilegală la răspundere penală, iar în restul pretins acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea din 18 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la 19 februarie 2021 a declarat apel nemotivat și respectiv la 23 martie 2021 apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea opiniei sale, instanța de apel a aplicat prevederile art.2 alin.(1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanței judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 și art. 1405 din Codul civil, în redacția pînă la 01 martie 2019, și a reținut că, la data de 13 ianuarie 2017, de către organul de urmărire penală reprezentat de Procuratura Anticorupție a fost pornită urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.XX alin.(X), lit.X) din Codul penal, iar la 09 martie 2017, reclamantul Oleg Padurari a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.XX alin.(X), lit.X) din Codul penal în cauza penală indicată, această calitate procesuală fiind prelungită prin ordonanța din 06 iunie 2017 cu acordul Procurorului General.

La 28 august 2017, a fost dispusă începerea urmăririi penale conform elementelor infracțiunii prevăzute la art.XX alin.(X) din Codul penal, iar prin

ordonanța din 28 august 2017, cauzele penale au fost conexate într-o singură procedură, cu atribuirea numărului XXXXXX. Prin ordonanța din 30 august 2017, Oleg Padurari a fost recunoscut în calitate de învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.XX din Codul penal. Prin ordonanța procurorului Procuraturii Anticorupție, Muntean Victor din 31 iulie 2020, Oleg Padurari a fost scos de sub urmărire penală din motivul că faptele acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.XX, XX, XX din Cod penal, cu clasarea procesului penal nr.XXXXXXX.

În virtutea acestui fapt instanța de apel a notat că, din textul ordonanței de scoatere de sub urmărire penală se desprinde cert că, urmare a administrării probelor s-a stabilit lipsa în acțiunile lui Oleg Padurari a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.XX din Codul penal, implicit fiind constatată lipsa acțiunii de depășire în mod vădit a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege de către Oleg Padurari, cât și lipsa unor daune sau urmări grave urmare a atitudinii neglijente a lui Oleg Padurari, la fel fiind constatată lipsa laturii subiective și obiective a infracțiunii indicate.

Totodată, potrivit ordonanței, organul de urmărire penală a constatat lipsa laturii subiective a componentei de infracțiune prevăzută de art.XX din Cod penal, fapt care ar fi fost dedus din răspunsul Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare din 15 iulie 2020, potrivit căruia expertul Oleg Padurari în activitatea acestuia a efectuat expertize similare utilizând aceleași metode și modalități care le utilizat la efectuarea expertizei în litigiu.

La fel instanța de apel a mai stabilit că, în textul ordonanței s-a indicat că, probele administrate în cadrul procesului atestă mai mult asupra prezenței elementelor de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către o persoană publică și anume neglijență în serviciu, însă componenta de infracțiune nominalizată este materială și în mod obligatoriu urmează să fie cauzat un prejudiciu material în proporții mari sau alte urmări grave.

În acest context, instanța de apel a reținut că, de fapt la baza începerii urmăririi penale în privința reclamantului Oleg Padurari au stat anumite analize și deduceri de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.XX, XX din Codul penal, inițial calificate de către organul de urmărire penale atare, însă ulterior aceleași acțiuni s-au dovedit a fi ipotetic înscrise într-un alt act ilicit care din lipsa unui element nu ar fi în măsură să fie calificat drept o infracțiune.

Instanța de apel a mai stabilit că, potrivit aceleiași ordonanțe, procurorul s-a condus în special de dispozițiile art.275 pct.(3) din Codul de procedură penală, care indică expres că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Or, în condițiile în care clasarea cauzei penale indicate a fost ghidată de faptul că în acțiunile lui Oleg Padurari nu sunt întrunite elementele infracțiunii, procurorul indiscutabil urma să pună la bază dispozițiile pct.3) același articol fără a implica efectuarea altor acțiuni de urmărire, implicit de recunoaștere în calitate bănuit/învinuit, care în formula enunțată au ieșit din limite legale descrise de Codul de procedură penală.

Astfel, ținând cont de circumstanțele speței în ansamblul său, instanța de apel pornind de la dispozițiile art.2 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, califică acțiunile organului de urmărire penală, inclusiv a Procuraturii drept abuzive și care se

încadrează în noțiunea de acțiuni ilicite dată de norma sus-indicată. Or, atât organul de urmărire penală cât și Procuratura, contrar dispozițiilor art.1 alin.(3) din Codul de procedură penală, au întreprins acțiuni de tragere la răspundere penală, precum și supunerea statutului de bănuț/învinuit a reclamantului Oleg Padurari pentru faptele despre care au cunoscut cu certitudine din start că nu pot fi sub nici o condiție calificate drept infracțiune.

Astfel, instanța de apel a constatat că, reclamantul Padurari Oleg a fost ilegal tras la răspundere penală.

În continuare, instanța de apel făcând trimitere la prevederile literei a) alin.(1) art.3 al Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 și la prevederile art.2036 art.2037 din Codul Civil și ținând cont de circumstanțele enunțate și anume că, dat fiind constatat faptul tragerii ilegale la răspundere penală a reclamantului Oleg Padurari, în optica normelor citate mai sus, precum caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, statutul social al persoanei vătămate și alte circumstanțe relevante în acest sens, instanța de apel apreciază ca fiind corectă soluția primei instanțe de admitere parțială a acțiuni și astfel încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului a sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În aceeași ordine, în circumstanțele în care, la caz, instanța de apel a constatat că, reclamantul Oleg Padurari întrunește condițiile art.3, 6 ale Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 cu privire la compensarea prejudiciului moral, este evident că, la caz prima instanță corect și întemeiat a dispus în ordinea art.7 al Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind repararea și a prejudiciului material cauzat reclamantului în legătură cu derularea urmăririi penale nominalizată în speță.

La 11 iunie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel la adoptarea soluției judecătorești a aplicat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Or, pentru aplicabilitatea prevederilor din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, necesită a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Prin urmare, normele legale în cauză sunt indisolubile, respectiv nu pot fi aplicate separat.

A invocat că, reieșind din prevederile art. 50 din Codul Penal, care relevă că se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

A notat că, coraborând normele Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, art. 50 din Codul Penal cu circumstanțele de fapt și drept a cauzei, evidențiază că, intimatul/reclamantul Oleg Pădurari nu a fost atras la răspundere penală și nici nu i s-a acordat statutul de „condamnat”, cât și în privința acestuia nu a fost emisă o sentință de condamnare.

Astfel, a menționat că, instanța de apel nejustificat a menținut hotărârea primei instanțe, în condițiile în care prezenta acțiune nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998. Or, în astfel de situații nu există nici temei legal de a solicita încasarea acestui prejudiciu, drept pentru care se atestă o aplicare și interpretare eronată a prevederilor legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 12 mai 2021 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 07 iunie 2021 (f.d.107) însă, la actele cauzei lipsesc probe prin care s-ar confirmat recepționarea acestuia de către recurent.

Astfel, având în vedere faptul că, recursul declarat împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 11 iunie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 02 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expediat intimațiilor copia recursului și a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 27 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat să fie admis.

Până la data examinării admisibilității recursului, intimatul Oleg Padurari nu a depus referință prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru